

## **Postup při realizaci screeningu školní zralosti ze strany pedagogicko-psychologických poraden**

**Screening školní zralosti** je školskou poradenskou službou poskytovanou ze strany školských poradenských zařízení (ŠPZ). V textu tohoto dokumentu je dále označován zkráceně jako „screening školní zralosti“ nebo „screening“.

**Screening<sup>1</sup> školní zralosti** jsou realizovány u dětí v povinném předškolním vzdělávání.

Jedná se o preventivní opatření zahrnující **komplexní posouzení školní zralosti u dětí výrazně ohrožených školním neúspěchem**, a to vzhledem ke konkrétním vzdělávacím podmínkám, jehož cílem je zejména **umožnit pedagogům a zákonným zástupcům cíleně pracovat s dětmi** na rozvoji všech oblastí důležitých k plynulému přechodu do základní školy.

**Cíl screeningu** – orientačně identifikovat aktuální úroveň školní zralosti dítěte a umožnit tak její zlepšení v případně oslabených oblastech. Výsledky slouží k cílenému rozvoji dítěte jak v mateřské škole, tak při domácí přípravě, popř. i k poskytnutí dalších školských poradenských služeb či ke spolupráci jiných odborníků z resortu zdravotnictví.

**Období realizace screeningů** se odvíjí od časového plánu konkrétní pedagogicko-psychologické poradny.

**Od 1. 1. 2027 budou screeningy financovány podle novely školského zákona a vyhlášky č. 72/2005 Sb.**, o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 72/2005 Sb.“). Screeningy totiž spadají mezi skupinově poskytované poradenské služby. Za skupinu se pro účely použití normativů podle § 161 odst. 1 písm. f) bodu 2 školského zákona považuje každé setkání skupiny v délce alespoň 45 minut spočívající mimo jiné ve screeningu školní zralosti.

**Níže navrhovaný postup a průběh screeningu vychází z pilotního ověřování v Jihočeském kraji (pracoviště pedagogicko-psychologické poradny Tábor), částečně v kraji Moravskoslezském a v Praze.**

Z metodického hlediska lze považovat za vhodné:

- Tvorba skupin: Optimální minimální počet dětí je 6. Tento počet lze po domluvě mateřské školy s pedagogicko-psychologickou poradnou navýšit optimálně maximálně na 8 dětí, což vychází z praktických zkušeností, které potvrzují, že jde o optimální počet dětí, kterým se může pracovník pedagogicko-psychologické poradny efektivně věnovat.
- Časový rozsah a struktura: Screening by měl trvat přibližně až 3 hodiny. V rámci této časové dotace se nejprve pracuje se skupinou dětí společně a následně se odborný pracovník pedagogicko-psychologické poradny věnuje individuálnímu došetření s každým dítětem jednotlivě/zvlášť.
- Personální zajištění: Skupině by se měl věnovat 1 odborný pracovník pedagogicko-psychologické poradny. Pracovník postupuje v souladu s legislativními předpisy a měl by se řídit metodickými materiály MŠMT (zejména Metodika k plynulému přechodu a odkladům povinné školní docházky pro školská poradenská zařízení).

---

<sup>1</sup> Screening školní zralosti je z pohledu výkaznictví zařazen mezi skupinové činnosti – depistáže. V budoucnu bude vytvořena samostatná kolonka pouze pro screeningy školní zralosti.

- Organizace: Počet realizovaných screeningů bude vycházet z poptávky mateřských škol a možností pedagogicko-psychologické poradny. Pokud mateřská škola o screening požádá, pedagogicko-psychologická poradna jej zajistí dle svých kapacitních možností, s dodržením § 1 odst. 2 ve spojení s odst. 8 vyhlášky č. 72/2005 Sb.
- Kritéria pro zařazení dítěte: Dítě by mělo být zařazeno do screeningového vyšetření pouze jednou, a to v povinném předškolním vzdělávání, pokud bylo identifikováno mateřskou školou.
  - Dítě, kterému byl udělen odklad povinné školní docházky, by do screeningu nemělo být zařazeno. Zde se předpokládá, že screening již proběhl v předchozím školním roce, a dítěti je ve školním roce, v němž mu byl udělen odklad povinné školní docházky, poskytována patřičná podpora (byl doporučen individuální vzdělávací plán apod.).
  - Do screeningu by dále neměly být zařazovány děti, které jsou již klienty ŠPZ (děti se speciálními vzdělávacími potřebami individuálně integrované i děti vzdělávané ve třídě mateřské školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona).
  - Do screeningu mohou být zařazeny i děti, které se vzdělávají individuálně a budou mateřskou školou identifikovány pro zařazení do skupiny.
- Spolupráce a identifikace dětí: Pedagogicko-psychologická poradna s dostatečným předstihem informuje mateřskou školu o možnosti provedení screeningu zaměřené na předškolní schopnosti a dovednosti dětí a o způsobu identifikace dětí, u nichž by měl screening proběhnout. Bude se jednat o děti, u kterých mateřská škola prostřednictvím pedagogického diagnostikování identifikovala deficity ve vývoji dovedností a schopností (motorických, sebeobslužných, rozumových, verbálních, komunikačních, sociálních aj.) ve všech oblastech podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Zařadit lze i děti, které se nepohybují v pásmu deficitu ve všech oblastech, ale u nichž mateřská škola posoudí, že by i přes nastavená podpůrná opatření prvního stupně nedošlo k optimálnímu pokroku.
- Zaměření screeningu: Screening je zaměřen na zjištění úrovně zralosti dítěte zejména v těchto oblastech: prostorová a časová orientace, zrakové a sluchové vnímání, sociální kompetence, hrubá a jemná motorika, pozornost, jazyk/řeč, pracovní připravenost (schopnost soustředění a připravenost na školní práci).
- Informovaný souhlas: Poradenská služba (screening) je poskytována ze strany pedagogicko-psychologické poradny a je tedy nezbytný písemný informovaný souhlas zákonného zástupce dítěte. Zákonný zástupce musí být předem srozumitelně informován v souladu s § 1 odst. 5 vyhlášky č. 72/2005 Sb. Informace mohou být předány přes mateřskou školu zákonným zástupcům dětí identifikovaných ke screeningu například formou letáku. Bez doloženého písemného souhlasu zákonného zástupce nelze screening u dítěte provést.
- Předání výsledků: Zákonný zástupce bude při osobním setkání v mateřské škole informován o výsledcích screeningu. Písemné výstupy s výsledky screeningu, doporučeným postupem a dalšími kroky pro zákonného zástupce obdrží mateřská škola datovou schránkou a předá je zákonným zástupcům (zákonní zástupci s tímto postupem vyjádří souhlas v rámci informovaného souhlasu). Současně se domluví na další individualizované vzdělávací strategii jejich dítěte v synergii mateřské školy a zákonných zástupců, případně o využití poradenských služeb pedagogicko-psychologické poradny v případě potřeby další diagnostiky.

**Děti, které budou potřebovat další diagnostiku, budou objednány na základě žádosti zákonného zástupce do pedagogicko-psychologické poradny.** Doporučované termíny vyšetření uvede pedagogicko-psychologická poradna do písemných výstupů, které budou odeslány mateřské škole.